

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura Młodej Polski - wykład (Wykład), PG_00141408						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	3		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Historii Literatury Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		prof. dr hab. Edward Jakiel				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		34.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów z literaturą Młodej Polski; umiejętnością wypowiedzi w sferze interpretacji utworów młodopolskich oraz ich historycznoliterackich omówień; także umiejętne pojmowanie problematyki oraz idei młodopolskiej.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Rozpoznaje i rozwiązuje podstawowe problemy teoretyczne z zakresu zjawisk literackich modernizmu, ustala kryteria badawcze dla poszczególnych problemów historycznoliterackich Młodej Polski	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej, w tym zwłaszcza literaturoznawczej, dla kształtowania się więzi społecznych. Uczestniczy w życiu kulturalnym i zachęca innych do udziału w nim, chętnie podejmuje w tym zakresie inicjatywy, angażuje się w różne, zwłaszcza dotyczące tradycji młodopolskiej, przedsięwzięcia i animacje kulturalne	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodolo-gicznej.	Student: ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w kształtowaniu kultury, w tym o roli pogłębiania wiedzy na temat literatury modernistycznej i młodopolskiej;	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy na temat literatury młodopolskiej	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W02] Ma rozszerzoną wiedzę z historii literatury polskiej i powszechnej.	Student: • ma orientację w powiązaniach filologii z innymi obszarami humanistyki oraz wybranymi obszarami nauk społecznych, w szczególności kulturoznawstwem, naukami o sztuce, filozofią, historią, psychologią, socjologią, religioznawstwem, co pozwala mu charakteryzować kontekstualnie literaturę Młodej Polski; • posługuje się terminologią w zakresie wiedzy o zjawiskach historycznoliterackich doby modernizmu, identyfikuje prawidłowo zjawiska charakterystyczne dla Młodej Polski; • zna zależności między poszczególnymi dziedzinami literaturoznawstwa, przez co odpowiednio stosuje metody i instrumenty badawcze dla identyfikacji zjawisk w literaturze Młodej Polski (K_W01, K_W02), • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu historii literatury polskiej i powszechnej okresu modernizmu; • zna i rozumie metody analizy i interpretacji literaturoznawczej, przez co trafnie tłumaczy zjawiska literackie okresu Młodej Polski, streszcza i charakteryzuje je, wyciąga wnioski .	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Poprawnie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu literaturoznawstwa, zwłaszcza dotyczącymi historii literatury Młodej Polski. Umie interpretować utwory literackie za pomocą typowych metod interpretacji, uwzględniając formalne ukształtowanie wypowiedzi i ich miejsce w procesie historyczno-kulturowym; a więc w kontekście modernizmu europejskiego i zjawisk charakterystycznych dla Młodej Polski.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Periodyzacja epoki, geografia życia literackiego, czasopiśmiennictwo literackie, najważniejsze zagadnienia estetyki i poetyki młodopolskiej, dramat i teatr okresu Młodej Polski, zjawiska w obszarze prozy i poezji okresu Młodej Polski, twórczość Stanisława Wyspiańskiego i innych, najwybitniejszych pisarzy okresu Młodej Polski, mit dzieła i mit poety przeklętego, Młoda Polska wobec romantyzmu, problematyka religijna w literaturze epoki, Biblia w Młodej Polsce, epoka Młodej Polski w najnowszych badaniach historycznoliterackich.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń z Młodej Polski.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu. Teksty literackie Berent Wacław, Próchno, oprac. J. Peszek, BN I, 243 (dowolne wydanie), Brzozowski Stanisław, Legenda Młodej Polski [fragm.], (dowolne wydanie), Brzozowski Stanisław Korab, Poezje zebrane, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1978, Grossek-Korycka Maria, Utwory wybrane, oprac. B. Olech, Kraków 2005, Irzykowski Karol, Pałuba. Sny Marii Dunin, oprac. A. Budrecka, BN I, 240, Kasprowicz Jan, Wybór poezji, oprac. J. J. Lipski, BN I, 120 (dowolne wydanie), Kisielewski Jan August, W sieci, w: Dramaty, oprac. R. Taborski, BN I, 196 (lub inne wydanie), Leśmian Bolesław, Poezje wybrane, oprac. J. Trznadel, BN I, 217, Miciński Tadeusz, Wybór poezji, oprac. W. Gutowski, Kraków 1999, Ostrowska Bronisława, Poezje wybrane, oprac. A. Wydrycka, Kraków 1994, Perzyński Włodzimierz, Wybór komedii, oprac. L. Eustachiewicz, BN I, 237, Poezja Młodej Polski, oprac. M. Jastrun, BN I, 125, Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, BN I, 212, Przesmycki Zenon, Wybór poezji, oprac. T. Walas, Kraków 1982 Przybyszewski Stanisław, Poematy prozą, oprac. G. Matuszek, Kraków 2003, Przybyszewski Stanisław, Złote runo, w: Wybór pism, oprac. R. Taborski, BN I, 190, Reymont Władysław Stanisław, Chłopi, oprac. F. Ziejka, BN I, 279, Rittner Tadeusz, W małym domku, oprac. Z. Raszewski, BN I, 116, Rolicz-Lieder Wacław, Poezje wybrane, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 2003,
-----------------------	-------------------------	---

Ruffer Józef, Wybór poezji, oprac. M. Wyka, Kraków 1985,

Rydel Lucjan, Poezje wybrane, oprac. L. Tatarowski, Kraków 2004,

Szukiewicz Maciej, Wspomnienia, oprac. T. Linkner, Gdańsk 2007,

Tetmajer Kazimierz, Poezje, Warszawa 1980 (lub inne wydanie),

Wyspiański Stanisław, Legion, oprac. J. Nowakowski, BN I, 267,
Wyspiański Stanisław, Wesele, oprac. J. Nowakowski, BN I, 218,
Wyspiański Stanisław, Wyzwolenie, oprac. A. Łempicka, BN I, 200,
Zahorska Anna, Poezje zebrane, wstęp i oprac. A. Wydrycka, Białystok 2017,
Zapolska Gabriela, Moralność pani Dulskiej, oprac. T. Weiss, BN I, 187,
Zawistowska Kazimiera, Utwory zebrane, oprac. L. Kozikowska-Kowalik, Kraków 1982,
Żeromski Stefan, Ludzie bezdomni, oprac. I. Maciejewska, BN I, 254,
Żeromski Stefan, Wierna rzeka. Klechda domowa, oprac. J. Adamczyk, BN I, 232,
Żeromski Stefan, Wybór opowiadań, oprac. A. Hutnikiewicz, BN I, 203,
Żułowski Jerzy, Na srebrnym globie. Rękopis z Księżyca, Kraków 1979 (lub inne wydanie).

Opracowania

Czabanowska-Wróbel Anna, Dziecko. Symbol i zagadnienie antropologiczne w literaturze Młodej Polski, Kraków 2003,
Czytanie modernizmu, red. M. Olszewska, G. Bąbiak, Warszawa 2004,
Dramat biblijny Młodej Polski, red. S. Kruk, Wrocław 1992,
Eustachiewicz Lesław, Dramaturgia Młodej Polski. Próba monografii dramatu z lat 1890-1918, Warszawa 1982,
Floryńska Halina, Spadkobiercy >Króla-Ducha<. O recepcji filozofii Słowackiego w światopoglądzie polskiego modernizmu, Warszawa 1976,
Głowiński Michał, Ekspresja i empatia. Studia o młodopolskiej krytyce literackiej, Kraków 1997,
Głowiński Michał, Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej (dowolne wydanie),
Gutowski Wojciech, Konstelacja Przybyszewskiego, Toruń 2008,
Gutowski Wojciech, Między inicjacja a nicością. Studia i szkice o literaturze modernizmu, Bydgoszcz 2013,
Gutowski Wojciech, Nagie dusze i maski (O młodopolskich mitach miłości), Kraków 1992, 1997,
Gutowski Wojciech, Z próżni nieba ku religii życia. Motywy chrześcijańskie w literaturze Młodej Polski, Kraków 2001,
Hutnikiewicz Artur, Młoda Polska, Warszawa 1997,
Jakiel Edward, Młodopolskie portrety biblijne. Wybrane zagadnienia i kreacje, Gdańsk 2007,
Janicka Anna, Sprawa Zapolskiej. Skandale i polemiki, wyd. 2, Białystok 2015,
Jankowiak Mieczysław, Misterium Dionizosa. Ironiczny dialog Wyspiańskiego z romantyzmem, Bydgoszcz 1991, 1998,
Jego świat. 150-lecie urodzin Jana Kasprówicza, red. G. Igliński, Olsztyn 2011,
Linkner Tadeusz, Mitologia słowiańska w literaturze Młodej Polski, Gdańsk 1991,
Linkner Tadeusz, Zanim skończyło się maskarada. Ze studiów nad twórczością Tadeusza Micińskiego, Gdańsk 2003,
Kaczmarek Wojciech, Złamane pieczęcie Księgi. Inspiracje biblijne w dramaturgii Młodej Polski, Lublin 1999,
Kurkiewicz Marek, Tętno epoki. Miejsce i rola motywu krwi w epoce Młodej Polski, Bydgoszcz 2013,
Młodopolski świat wyobraźni. Studia i eseje, red. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1977,
Majda Jan, Młodopolskie Tatry literackie, Kraków 1989,
Makowiecki Andrzej Zdzisław, Młodopolski portret artysty, Warszawa 1971,
Miodońska-Brookes Ewa, Mam ten dar bowiem: opatrę się inaczej. Szkice o twórczości Stanisława Wyspiańskiego, Kraków 1997,
Młoda Polska w najnowszych badaniach, red. E. Jakiel, T. Linkner, Gdańsk 2016,
Młodopolska synteza sztuk, red. H. Ratuszna, R. Sioma, Toruń 2010,
Podraza-Kwiatkowska Maria, Młoda Polska, Warszawa 1992, 2000,
Podraza-Kwiatkowska Maria, Somnambulicy dekadencji - herosi. Studia i eseje o literaturze Młodej, Kraków 1985,

		Podraza-Kwiatkowska Maria, Symbolizm i symbolika w poezji Młodej Polski, wyd. 2, Kraków 1997, Podraza-Kwiatkowska Maria, Wolność i transcendencja. Studia i eseje o Młodej Polsce, Kraków 2001, Popiel Magdalena, Oblicza wzniosłości. Estetyka powieści młodopolskiej, wyd. 2, Kraków 2003, Pro memoria. Jan Kasprówicz w osiemdziesiątą rocznicę śmierci, red. M. Sosnowski, G. Igliński, Olsztyn 2006, Proza Tadeusza Micińskiego. Studia, red. M. Bajko, W. Gutowski, J. Ławski, Białystok 2017, Przemyśleć wszystko Stanisława Wyspiańskiego modernizacja wyobraźni zbiorowej, red. M. Okulicz-Kozaryn, M. Burkane, M. Haake, Poznań 2009, Różańska Grażyna, Wężem pożądań wejść do twojej duszy. O Kazimierze Zawistowskiej, Kraków 2017, Rusek Iwona E., Pragnienie symbol mit. Studium o Próchnie Wacława Berenta, Warszawa 2013, Sławińska Irena, Dramat imaginacyjny Wyspiańskiego, oprac. i wstęp W. Kaczmarek, Lublin 2021, Stulecie Młodej Polski, red. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1995, Świat idei i lektur twórczość Karola Irzykowskiego, red. H. Ratuszna, Toruń 2016, Trześniowski Dariusz, W stronę człowieka. Biblia w literaturze polskiej (1863-1918), Lublin 2005, Tuczyński Jan, Schopenhauer a Młoda Polska, Gdańsk 1987 W kręgu Młodej Polski. Prace ofiarowane Marii Podraze-Kwiatkowskiej, red. M. Stala, F. Ziejka, Kraków 2001, Wśród tułaczy i wędrowców. Studia młodopolskie, red. S. Fita, J. A. Malik, Lublin 2001, Wydrycka Anna, Między bios a zoé. Poetycka antropologia w liryce Młodej Polski, Białystok 2012, Wydrycka Anna, Rządy poezji. Młodopolska liryka studia i interpretacje, Białystok 2016, Wyka Marta, Światopoglądy młodopolskie, Kraków 1996.
--	--	--

Uzupełniająca lista lektur	Teksty literackie Berent Wacław, Ozimina, oprac. M. Głowiński, BN I, 213, Berent Wacław, Żywe kamienie, oprac. M. Popiel, BN I, 280, Komornicka Maria, Utwory poetyckie prozą i wierszem, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska, Kraków 1996, Miciński Tadeusz, Nietota. Księga tajemna Tatr, Kraków 2002, Miciński Tadeusz, Pisma rozproszone, t. IV Poezje rozproszone (1896-1918), wstęp J. Ławski, U. M. Pilch, Białystok 2020, Miciński Tadeusz, Walka o Chrystusa, wstęp i oprac. M. Bajko, Białystok 2011, Miciński Tadeusz, Wybór poezji, oprac. W. Gutowski, Kraków 1999; Miciński Tadeusz, Xiądz Faust, oprac. W. Gutowski, Kraków 2008, Orkan Władysław, W Roztokach, oprac. S. Pigoń, BN I, 188, Rittner Tadeusz, W małym domku, oprac. Z. Raszewski, BN I, Tetmajer Kazimierz, Dramaty, t.1-2, red. M.J. Olszewska, A. Skórzewska-Skowron, Warszawa 2019, Tetmajer Kazimierz, Na skalnym Podhalu, oprac. A. Łempicka, t. 1-2, Kraków 1967, Wyspiański Stanisław, Achilleis, Powrót Odysa, oprac. J. Nowakowski, BN I, 248 Wyspiański Stanisław, Akropolis, oprac. E. Miodońska-Brookes, BN I, 250, Wyspiański Stanisław, Bolestaw Śmiały. Skalka, oprac. J. Nowakowski, BN I, 198, Wyspiański Stanisław, Warszawianka, Lelewel, Noc listopadowa, oprac. J. Nowakowski, BN I, 193 Żeromski Stefan, Dzieje grzechu (dowolne wydanie), Żeromski Stefan, Popioły, t.1-3, postł. A. Hutnikiewicz, Warszawa 2000 (lub inne wydanie), Żeromski Stefan, Róża. Dramat niesceniczny, oprac. E. Jaworska, Warszawa 1999 (lub inne wydanie), Opracowania: Bajko Marcin, Wojna, rewolucja, przewrót. Twórczość Tadeusza Micińskiego w latach 1914-1918, Białystok 2023 Igliński Grzegorz, Pieśń wieczystej tęsknoty. Liryka Jana Kasprówicza w latach 1906-1926, Olsztyn 1999 Jakiel Edward, Biblia w wybranych dramatach okresu Młodej Polski, Gdańsk 2022 Legutko Grażyna, Od metafizyki do egzystencji. Wokół tematów i postaci literatury polskiej przełomu XIX i XX wieku, Kielce 2014 <i>Młoda Polska ezoteryczna. Studia</i>, red. M. Bajko, J. Ławski, U. Pilch, Białystok 2023 Olszewska Maria Jolanta, Stefan Żeromski. Spotkania, Warszawa 2015,
-----------------------------------	---

		Podstawka Anna, Świat, który się nie kończy. Człowiek i transcendencja w teatrze Jana Kasprowicza, Lublin 2014 Trześniowski Dariusz, Jerzy Żuławski: retoryka nowoczesności, Radom 2019
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.